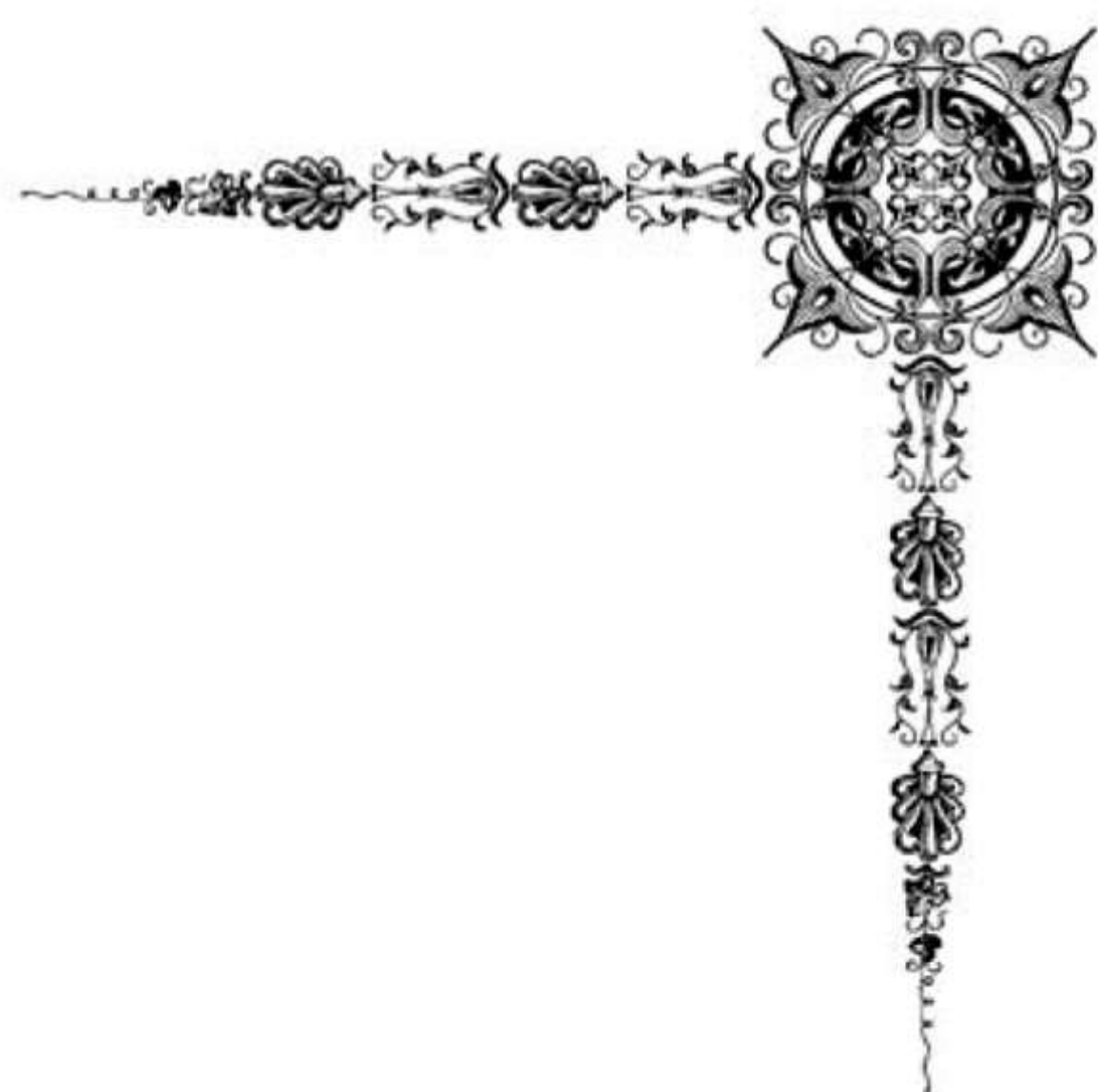
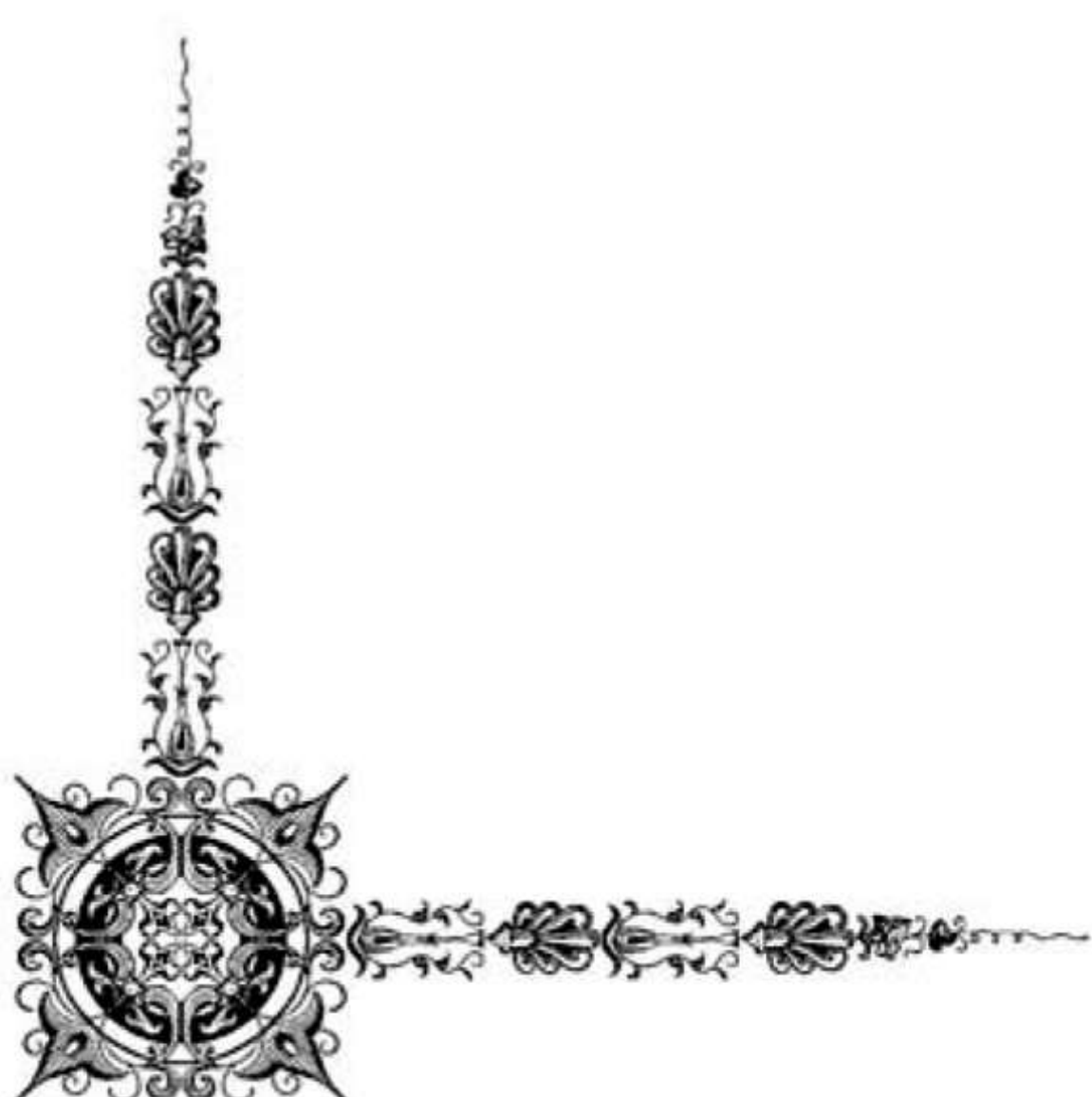

رسالة

بسم الرحمن الرحیم

الحمد لله رب العالمین و الصلوٰۃ والسلام علی خیر خلقہ و آئینہ برتہ محمد و علیہ السلام و آئینہ
المصونین سیدنا خاتم الانبیاء و صلوات اللہ علیہم اجمعین و اللہ اعلم بالصواب

السلام علیہ و آلہ و سلم

و بعد فان قرۃ عینی و ثمرۃ فؤادی و صاحب عری الجانب لمطرب جمیع الاسلام و المسلمین الحاج
الشیخ محمد الحواد الخاضع للسلطان دام عمرہ و عمرہ و دینی خدمتہ الاسلام و المسلمین سیدنا خاتم الانبیاء
و الفضلاء من الطلاب اریذ مما یرمن قلب نفسه فی تفسیر العلوم الخوزیہ و المعارف الجفریہ
فرید من فخرین سنۃ و صرف عمرہ فی تفسیر الفقه و الاصول و فی حافل اکثر السنوات یستمر بخدمتہ
فی الخوزۃ العلمیۃ المعروۃ بقم حتی انتهی الی تدیس خارج الاصول و المعجده و اجتهاد فی طبع مجلد و ربما
الاجتهاد الخلقی فذلک العلم بان استنبط من الاحکام و حکم علیہ التعلیل و العمل علیہ فی قولہ العزیز فذلک
فذلک من محمد و ربنا ملک و تعالیٰ علی ما اعلیٰ و شکر علی ما انعم و رعایہ الاحیاء و الاموات فی جمیع
فانہ یسیر النجاة و السلام علیہ و آلہ و سلم ۲۲ شعبان ۱۴۱۲ھ مطابق با ۱۱/۱۱/۷۶

[illegible]

سه سال است که از ارتحال و فقدان بزرگ مرجع
عالم تشیع حضرت آیت الله العظمی فاضل لنکرانی ^{قدس سره}
می گذرد، او اگر چه وجود مُلکی اش از بین ما رخت
بر بسته است، ولی حقیقت ملکوتی و روح بلندش
در بین ما و نظاره گر اعمال ماست، و مائیم که در
رفتار و کردارمان و اداره اموری که او به عنوان
باقیات الصالحات از خود باقی گذارده است -
می بایست به گونه ای عمل کنیم که روح پر فتوحش
را از خود راضی نگاه داشته و مدیون آن همه تلاش
و زحمات طاقت فرسایی که او تحمل کرده است نباشیم.
بحمد الله می توان گفت که در حد میسور در این امر
موفق بوده و در حفظ یادگارهای ارزنده آن بزرگ
مرد و پیشبرد اهداف او تلاش های چشم گیری صورت
گرفته است که به بیان تفصیلی آن در سه بخش می پردازیم:

بخش اول

فعالیت‌های علمی - آموزش و پژوهشی

پس از پیروزی انقلاب اسلامی در ایران به رهبری قائد
عظیم الشان، فقیه عالیقدر و مجاهد نستوه حضرت امام
خمینی رضوان الله تعالی علیه و استقرار حکومت دینی در ایران
اسلامی، در جهت توسعه و بالندگی فقه راستین تشیع و
پاسخگویی به نیازهای زمان، مرکز فقهی ائمه
اطهار علیهم السلام به همت مرجع عالیقدر مرحوم آیت الله
العظمی فاضل لنکرانی قدس سره به سال ۱۳۷۶ شمسی در قم
تاسیس گردید.

این مرکز در زمان حیات آن مرجع وارسته تحت اشراف
ایشان اداره می شد؛ و معظم له در زمان حیات خود به جهت
سنگینی بار مرجعیت، ریاست مرکز را به فرزند شایسته،
مدیر و مدبر خود حضرت مستطاب آیت الله آقای حاج شیخ
محمد جواد فاضل لنکرانی مدظله که بحمدالله از اساتید بنام
دروس خارج حوزه علمیه قم هستند، واگذار، و در وصیت
خود نیز برای ادامه فعالیت های مرکز فقهی تحت اشراف
معظم له که او را واجد مرتبه اجتهاد مطلق می دانستند
سفارش نمودند.

از اهداف محوری این مرکز: آموزش فضلا و محققان، تربیت فقیهان شایسته و مجتهدان متعهد و آگاه به مقتضیات زمان، فراهم آوردن امکانات لازم و بستر مناسب برای مطالعات و پژوهش های ژرف در فقه و اصول، درک و پاسخگویی مسائل جدید، بررسی شبهات مرتبط با فقه و نقد آن ها و تالیف و نشر کتب و مقالات علمی می باشد.

این مرکز دارای شعباتی در شهرهای ایران همچون مشهد مقدس، کرج، تهران و... و کشورهای مثل انگلستان، سوریه، افغانستان، مالزی و... نیز می باشد که در سطحی محدودتر از مرکز فقهی قم دایر گردیده و به فعالیت های علمی، آموزشی و پژوهشی می پردازند؛ و درح این گزارش شمه ای از فعالیت های آن مراکز نیز تقدیم می گردد.

در خاتمه، امید آن داریم که خداوند متعال ما را موفق بدارد که از این امانت الهی و یادگار مرجعیت به نحو شایسته ای حراست کرده و وصیت و آرزوی آن بزرگ مرجع راحل را تحقق بخشیم.

مرکز فقهی ائمه اطهار علیهم السلام – قم (خارج و سطوح عالی)

مرکز فقهی ائمه اطهار : در چندین بخش فعالیت دارد
که مهم‌ترین بخشهای آن عبارتند از:

- ۱- آموزش ۲- پژوهش ۳- فناوری اطلاعات و
- اطلاع‌رسانی ۴- کتابخانه ۵- انتشارات.

(۱) آموزش

یکی از مهم‌ترین فعالیت‌های مرکز فقهی ائمه اطهار علیهم السلام، فعالیت آموزشی است که دو مقطع سطح عالی و دروس خارج حوزه را در بر می‌گیرد.

در مقطع اول، مرکز فقهی با تمهیدات و شرایط خاص، نخبگان فضلا و طلاب حوزه علمیه را انتخاب نموده و در کلاس‌هایی تحت عنوان کلاس‌های تابع - گروه‌های علمی تابع - زیر نظر اساتید مجرب و فاضل حوزه آنان را پرورش می‌دهد.

در این گروه، علاوه بر الزام به دقت در متون کتب درسی و تقریر درس‌ها، اساتید محترم نکات و حواشی

معتبری را که به طور معمول در دروس آزاد حوزه فرصت پرداختن به آنها نیست را مورد بحث و کنکاش علمی قرار می دهند و بدین وسیله استعدادهای نهفته طلاب را به شکوفایی رسانده و آنان را برای حضور شایسته در دروس خارج حوزه آماده می نمایند.

تعداد دانش پژوهان گروه های علمی : ۵۰ نفر

تعداد اساتید: ۲۵ نفر مدرس - ۱۰ نفر استاد ناظر

در مقطع دوم، طلاب و فضایی که شایستگی خود را در کلاس های مقطع اول به اثبات رسانده و نیز عزیزانی که چندین سال درس خارج را نزد اساتید بزرگوار حوزه گذرانده و آمادگی لازم برای شرکت فعال در دروس خارج را دارند، پس از آزمون کتبی و مصاحبه ورودی، در مرکز فقهی پذیرش می شوند.

فعالیت های آموزشی در این دوره آمیخته با پژوهش است؛ بدین صورت که طرح کلی بحث توسط اساتید محترم مرکز انجام گرفته و دانش پژوهان ضمن القای مطالب در کلاس، موظف به تحقیق و پژوهش در زمینه آن موضوع و ارائه بحث تحت نظر اساتید محترم هستند؛ در انتها نیز با

یاری و هدایت اساتید محترم، مطالب، جمع بندی شده و به نتیجه رسیده و دانش پژوهان جزوات درسی خود را مطابق معیارهای مصوب تدوین نموده و تحویل معاونت آموزش مرکز می‌دهند.

این دوره در حال حاضر هفت سال به طول می‌انجامد که سال آخر آن اختصاص به نوشتن پایان نامه دارد و پس از ارتحال مرحوم آیت الله العظمی فاضل لنکرانی ^{قدس سره} آموزش گروه های پیشین ادامه یافته و دو گروه جدید نیز گزینش شده اند.

دستآورد این همه تلاش و زحمت، ده ها مقاله و رساله ارزشمند علمی و فقهی است که در این بخش به ثمر رسیده است.

به عنوان نمونه به برخی از آن ها اشاره می شود:

- احکام الاضاض فی احکام الاجهاض
- الاحکام الفقهی للمخدرات
- الارتداد فی الاسلام
- عیوب موجب فسخ نکاح
- احکام حکومتی

- حیل فرار از ربا
- علم قاضی از دیدگاه قرآن
- حجیت شهرت فتوائیه
- بررسی حل اختلاف آغاز ماه های قمری
- بررسی نظریه پلورالیسم فقهی در آینه اختلاف
- اعلمیت در ترازوی نقد
- شرطیۃ المنی فی صحۃ الذبح
- جبران کاهش ارزش پول
- مشروعیت پیوند عضو کافر به مسلمان
- بررسی فقهی زکات پول های رایج
- رابطه قدرت فکری و بلوغ
- ارزش اقتصادی فعالیت زن در منزل شوهر
- تغییر جنسیت و آثار فقهی و حقوقی آن
- نقش مثلی بودن اسکناس در تحقق ربا
- اجتهاد شورایی
- زن و مرجعیت
- جریمه دیر کرد در قالب وجه الالتزام
- تلقیح مصنوعی در انسان

در ضمن گزارش آماری فعالیت های معاونت آموزش
مرکز فقهی در دو سال اخیر پس از ارتحال حضرت آیت الله
العظمی فاضل لنکرانی ^{قدس سره} بدین شرح است:

ردیف	عنوان	تعداد
۱	ثبت نام داوطلبان ورود به مرکز	۱۹۰
۲	پذیرش داوطلبان ورود به مرکز (آزمون کتبی و مصاحبه علمی)	۲۹
۳	جذب استاد جدید	۳
۴	برگزاری همایش علمی (سیره عقلاء، شیوه پایان نامه نویسی مساله تلقیح مصنوعی و اقتضاء فعلیت در احکام)	۲
۵	کلاس های فعال (روزانه به طور متوسط ۱۴ کلاس)	۴۳۵۶
۶	تدوین مقاله علمی توسط دانش پژوهان	۱۲۷
۷	تدوین جزوه درسی	۱۴۰
۸	برگزاری نشست با اساتید و دانش پژوهان مرکز	۷
۹	جلسات شورای آموزش	۳۶

۲) پژوهش

در راستای برآورده سازی نیازهای کنونی جامعه و
ضرورت های موجود که تلاش بیشتری را از دانشمندان و
فقه های جامعه می طلبد، مرکز فقهی ائمه اطهار ^{علیهم السلام} : نیز
با چنین احساسی پای در عرصه ی پژوهش گزاری و از راه

های مصنوعی - ظهور احکام در اقتضائیت یا فعلیت -
 بررسی مکاتب اصولی - مقایسه مکتب اصولی نجف، سامرا
 و قم و...) تشکیل گروه ها و هسته های علمی که هم اکنون
 تعداد پژوهشگران و محققان مرکز ۳۶ نفر است، و تالیف و
 تدوین کتب (بالغ بر ۲۹ عنوان کتاب) و مجلات ، و
 همچنین طرح های پژوهشی (مانند: موسوعه تطبیقات،
 قواعد فقهی، حقوق محیط زیست در اسلام، حقوق و احکام
 کودکان، بررسی فقهی رحم جایگزین، مشروعیت عقد بیمه
 از دیدگاه فقه اسلام و...) به این مهم پرداخته است.

اگر خواسته باشیم مهم ترین فعالیت های معاونت
 پژوهشی مرکز را بیان نماییم، موارد زیر بیان شمه ای از آن
 هاست:

کوتاه مدت:

تدوین اولویت های پژوهشی

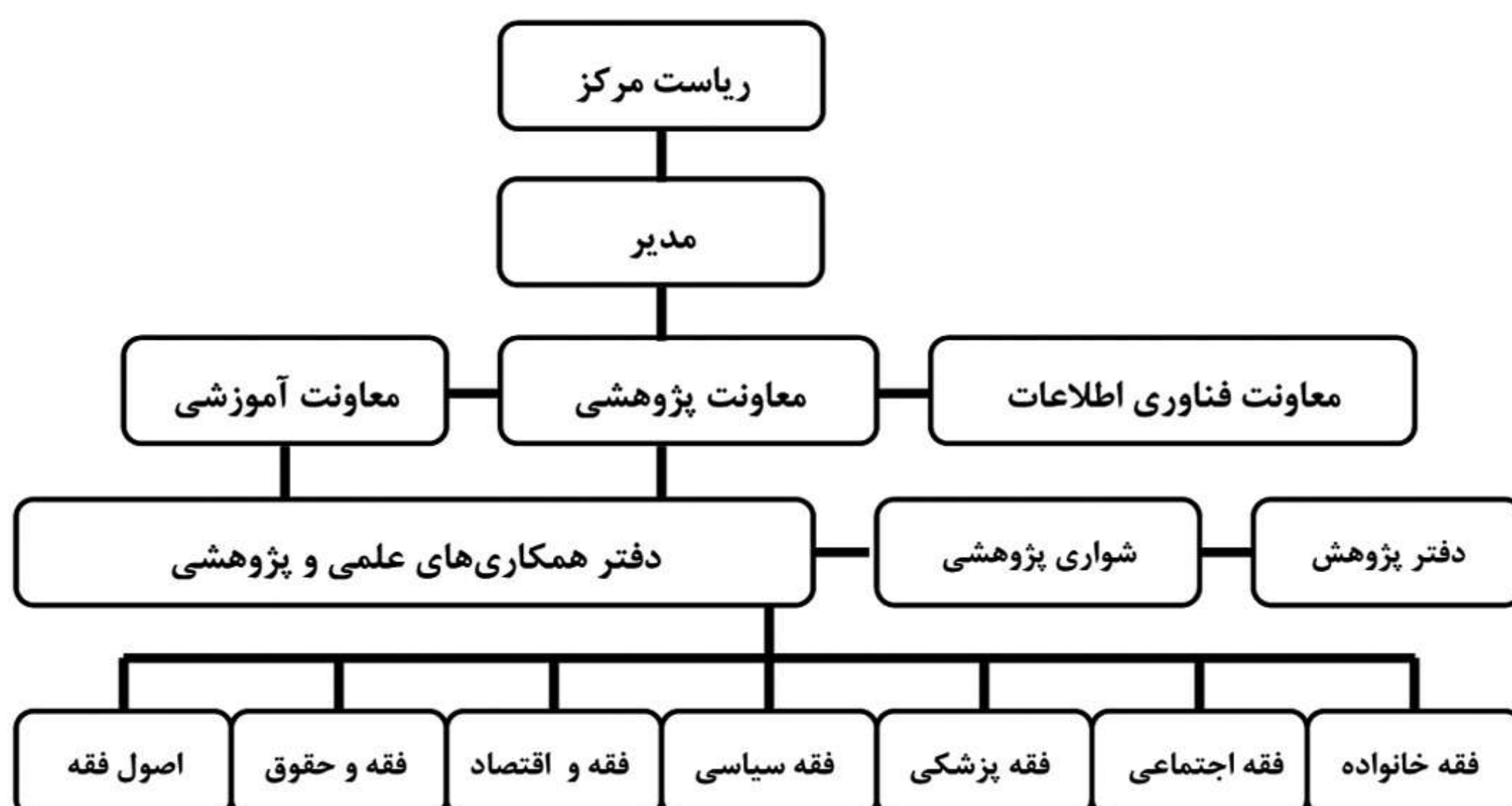
- جذب پژوهشگر پاره وقت و تمام وقت
- راه اندازی گروه های تحقیقاتی و اجرای پروژه های علمی
- آماده سازی امور مجله علمی مرکز

باقیات الصالحات

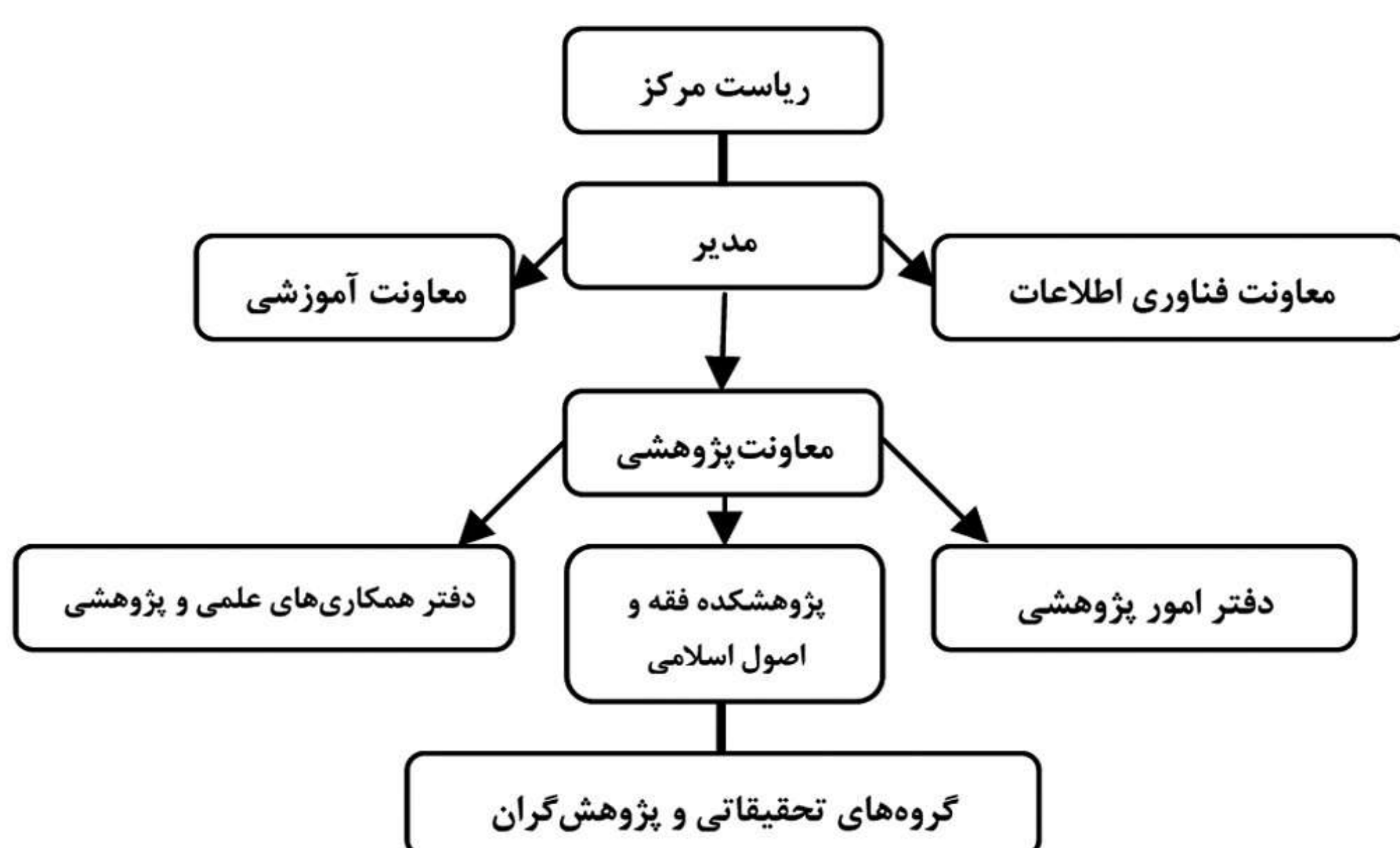
میان مدت

- جذب هیات علمی پژوهشی تخصصی
- ایجاد دفتر همکاری های علمی و پژوهشی
- ایجاد هرم علمی جهت انتقال تجربیات و ارزیابی
- فعال کردن مجله

بلند مدت

- جذب هیات علمی پژوهشی پاره وقت و تمام وقت
- توسعه در تولید دانش
- ایجاد پژوهشکده فقه و اصول اسلامی

۳) فناوری اطلاعات و اطلاع رسانی

با توجه به لزوم بهره گیری از فناوری روز در زمینه علوم اسلامی و استفاده از قابلیت های رایانه در پیشبرد و تسریع و پژوهش های تخصصی بخش رایانه مرکز تاسیس و تجهیز گردید؛ که به فعالیت های خود در زمینه ثبت،

نگهداری و نشر کلیه آثار موسس عالیقدر مرکز و ایجاد پایگاه های اطلاع رسانی و... ادامه می دهد.

اهم فعالیت های صورت گرفته در این معاونت بعد از ارتحال مرجع عالیقدر حضرت آیت الله العظمی فاضل لنکرانی ^{قدس سره} به شرح زیر است:

۱- با توجه به کثرت مقلدان آن مرجع فقید و در خواست آنان مبنی بر دریافت پاسخ سوالات شرعی مطابق با فتاوی آن مرجع عالیقدر از طریق پست الکترونیک (ایمیل) بخش پاسخ به سوالات اینترنتی پایگاه اطلاع رسانی حضرت آیت الله العظمی فاضل لنکرانی ^{قدس سره} تاکنون فعال است. در این رابطه، حدود سی هزار نامه که روزانه حدود هفتاد سوال در زمینه های شرعی و اعتقادی از طریق سایت اینترنتی و به زبان های مختلف فارسی، عربی، انگلیسی، آذری اردو و... دریافت شده و پاسخ تمام آنها بر اساس مبانی و نظرات فقهی معظم له به آدرس های پست الکترونیک سوال کنندگان ارسال می شود.

۲- در راستای به روز رسانی پایگاه اطلاع رسانی مرجع عالیقدر حضرت آیت الله العظمی فاضل لنکرانی قدس سره فعالیت های زیر انجام شده است.

- ایجاد سیستم مدیریت اخبار و انتقال اطلاعات به سیستم جدید

- ایجاد سیستم مدیریت مناسبت ها و انتقال اطلاعات به سیستم جدید

- ایجاد سیستم مدیریت کتابخانه و انتقال اطلاعات (همراه با تصحیح)

- ایجاد سیستم روز شمار ماه مبارک رمضان همراه با دعای روز در صفحه اول سایت

- ایجاد موتور جستجوی قوی جهت جستجو در تالیفات لازم به ذکر است که تعداد بازدید کنندگان این پایگاه در طی این دو سال و پس از رحلت آن مرجع عظیم الشان ۱۳۰۰۰ نفر بوده که در مجموع ۳۴۰۰۰ صفحه سایت از طریق کشورهای ایران، آمریکا، عربستان سعودی، آذربایجان، بحرین، انگلستان، آلمان، پاکستان و... مورد بازدید قرار گرفته است.

۳- از آنجا که فرزند برومند مرجع عالیقدر حضرت مستطاب آیت الله آقای حاج شیخ محمد جواد فاضل لنکرانی^{مدظله} بیش از ده سال است که به تدریس خارج فقه و اصول اشتغال دارند، پایگاه اطلاع رسانی ایشان که بیشتر جنبه آموزشی دارد نیز به فعالیت مشغول است. مهم ترین کارهای صورت گرفته بر روی این پایگاه در این مدت به شرح زیر است:

- ایجاد سیستم مدیریت دروس
- جمع آوری و انتقال دروس قدیم به سیستم جدید صفحه دروس
- تولید سه DVD مالی مدیا (دروس خارج فقه ، قواعد فقه و اصول فقه)
- تغییر گرافیکی سایت

اضافه کردن زبان های اردو و آذری به سایت لازم به ذکر است تعداد بازدیدکنندگان این پایگاه در طی این مدت، ۱۶۰۰۰ نفر بوده که در مجموع ۶۲۰۰۰ صفحه از طریق کشورهای ایران، آمریکا، عربستان سعودی،

کویت، انگلستان، بحرین، آذربایجان، پاکستان و... مورد بازدید قرار گرفته است.

از دیگر پایگاه های فعال در مجموعه، پایگاه اطلاع رسانی مرکز فقهی ائمه اطهار علیهم السلام است که در این پایگاه علاوه بر اطلاعات مرکز و معاونتها، کتاب های منتشر شده توسط مرکز فقهی به صورت متن کامل و با امکان جستجو قرار گرفته است.

۴) کتابخانه

به موازات توسعه و تخصصی شدن علوم، مطالعات و تحقیقات، ایجاد کتابخانه ای تخصصی در مرکز ضرورتی انکار ناپذیر بود. به همین جهت، در راستای ایجاد فضای مناسب برای دانش پژوهان مرکز و سایر پژوهشگران، کتابخانه تخصصی مرکز فقهی تاسیس گردید و در حال حاضر یکی از مهم ترین و پرمراجعه ترین کتابخانه های تخصصی در شهر مقدس قم است.

این کتابخانه به صورت سیستم قفسه باز اداره شده و از نظر تعداد و حجم کتاب ها پس از ارتحال آن مرجع بزرگ،

تقریباً به دو برابر افزایش یافته و تعداد کتاب ها به حدود ۵۰۰۰۰ جلد رسیده است.

(۵) انتشارات

یکی دیگر از بخش های با اهمیت مجموعه مرکز فقهی، بخش انتشارات است. عمده فعالیت های انتشارات این مرکز در چند مورد خلاصه می شود:

- چاپ و نشر آثار مرجع عالیقدر جهان تشیع مرحوم آیت الله العظمی فاضل لنکرانی ^{قدس سره}.

- چاپ و نشر تحقیقات و پژوهش هایی که در این مرکز در زمینه های فقه، اصول و مسائل اعتقادی انجام گرفته است.

- اهدای سالانه ده ها هزار جلد کتاب به کتابخانه های متقاضی در داخل و خارج کشور با هدف معرفی و نشر آثار تشیع.

در این قسمت نیز پس از ارتحال مرجع عالیقدر ۲۲ جلد کتاب برای اولین بار به چاپ رسیده است؛ با میانگین ۳۹۴ صفحه در هر کتاب، و در مجموع به تیراژ ۵۲۵۰۰ جلد؛ هم

چنین ۲۷ جلد کتاب از کتاب های مرکز نیز در مجموع به تیراژ ۲۸۲۹۱۱ جلد، چاپ مجدد شده است.

علاوه آن که، کتب منتشر مرکز به خصوص شرح تحریر الوسيله به صورت آسان در اختیار فضلا و طلاب قرار داده شده و در این مدت، حدود ۲۰۰۰۰ هزار جلد کتاب به اشخاص و کتابخانه ها نیز اهدا گردیده است که از جمله آن می توان به عناوین زیر اشاره کرد:

- موسوعة الامام اللکرانی

- مجموعه آثار فقهی تفسیری اصولی اعم از آنچه که به قلم معظم له نوشته شده است یا توسط بعضی از شاگردان ایشان در حدود ۱۰۰ جلد به رشته تحریر درآمده است، در این مدت سه سال پس از ارتحال آن بزرگوار در حدود ۵۰ هزار جلد از کتب وی در اختیار فضلا و مدرسان دروس خارج حوزه های علمیه و کتابخانه های عمومی ایران و سایر نقاط دنیا قرار داده شد.

مرکز فقهی ائمه اطهار علیهم السلام — مشهد مقدس

جاذبه ی فوق العاده بارگاه ملکوتی ثامن الحج علی بن موسی الرضا علیه السلام در مشهد مقدس سبب شده که گروهی از طالبان علم از دیرباز آن دیار را مناسب ترین مکان برای کسب دانش دانسته و در سایه عنایت آن حضرت، در آن حوزه کهن، به مراتب بالایی از تفقه در دین برسند. مرحوم آیت الله العظمی فاضل لنکرانی ^{قدس سره} نیز توجه ویژه به حوزه علمیه خراسان داشته و می فرمودند: حوزه علمیه مشهد مقدس باید مناسب با شان امام هشتم علیه السلام باشد. طی دیداری که علمای مشهد در سال ۱۳۷۷ با ایشان داشتند، با تقاضای ایشان، مرکز فقهی در این شهر تاسیس می شود.

پس از ارتحال معظم له نیز این مرکز به ارتباط با مرکز قم و بهره مندی از دستورات و نظرات ریاست محترم مرکز با تمام توان به فعالیت های علمی خویش ادامه می دهد که بخشی از برنامه های آن به شرح زیر در حال انجام است.

- ۱- دعوت از اساتید بزرگ حوزه علمیه خراسان جهت تدریس و نظارت بر روند تحصیل طلاب در طول سال تحصیلی.
 - ۲- برگزاری امتحانات ورودی در ابتدای هر سال تحصیلی جهت پذیرش طلاب جوان، نخبه و کوشا.
 - ۳- برنامه ریزی جهت استفاده از طلاب مرکز برای تدریس و نظارت بر دانش پژوهان سطوح پایین تر.
 - ۴- برگزاری منظم کلاس های سطوح عالی با بیش از ۱۰۰ دانش پژوه در ۱۰ کلاس.
 - ۵- برگزاری درس اخلاق برای کلیه طلاب در روزهای پنج شنبه هر هفته؛ و بعد از کلاس اخلاق، برگزاری درس های تخصصی مانند قواعد فقهیه، رجال و...
 - ۶- انجام تحقیقات پژوهشی توسط طلاب محترم سطوح عالی که حدود هفتاد و پنج مقاله در مقاطع مختلف رسائل، مکاسب و کفایه در این مدت به ثبت رسیده است.
- قابل ذکر است که در سال جاری تحصیلی حدود ۳۰ درصد از طلاب برگزیده و نمونه حوزه علمیه خراسان، از فضیلتی این مرکز بوده اند.

مرکز فقهی ائمه اطهار علیهم السلام - افغانستان

کشور مسلمان و ستم دیده افغانستان که روزگاری مهد تمدن اسلام و مصدر علم و عالم، و مرکز پرورش دانشمندان، فقیهان، فیلسوفان و شاعران بی شماری بود، متأسفانه امروز به بهانه بازسازی محل تاخت و تاز قدرت‌های سلطه گر، و به نام آزادی مورد تهاجم وسیع فرهنگی و ترویج فرهنگ ابتذال، بی بند و باری و بی دینی قرار گرفته است.

تسلط نظام و فرهنگی بیگانگان از یک سو، شرایط وخیم اقتصادی و ادامه نا امنی، و جنگ و کشتار از سوی دیگر، عرصه را بر مردم مظلوم و ستم دیده این کشور تنگ نموده و شرایط زندگی را بسیار سخت و دشوار نموده است. این اوضاع نابسمان و وضعیت نامطلوب، ضرورت توجه بیشتر مراجع معظم تقلید و علمای دلسوز و متعهد که همواره حامی و پشتیبان مردم بوده را می طلبد.

مرجع عالیقدر فقید جهان تشیع حضرت آیت الله العظمی
فاضل لنکرانی ^{قدس سره} با درک این شرایط حساس و بنا به
درخواست جمعی از علما و فضلا و مقلدین افغانستان،
توجه ویژه و عنایت خاص نموده، دستور فرمودند تا مدرسه
و مرکزی دینی، به نام مبارک مرکز فقهی ائمه اطهار ^{علیهم}
^{السلام} در کابل به سال ۱۳۸۳ شمسی تاسیس گردد.

این مرکز به منظور پاسداری از مرزهای علمی و دینی
اسلام و اندیشه های تابناک اهل بیت ^{علیهم السلام} و گسترش آن
تاسیس گردید. مهم ترین فعالیت های این مرکز بدین قرار
است:

پذیرش طلاب و آموزش آنان

مرکز فقهی ائمه اطهار ^{علیهم السلام} دفتر کابل، تاکنون در
چند نوبت آزمون ورودی برگزار نموده، از میان شرکت
کنندگان، تعداد محدودی از طلاب مستعد را پذیرش نموده
است. طلاب راه یافته به این مرکز در دو سطح مشغول
تحصیل اند:

گروه الف که کتاب های رسائل، مکاسب و دروس

جنبی مربوط به این مقطع را آموزش می بینند.

گروه ب که کتاب های شرح لمعه، اصول فقه و دروس جنبی مربوط به این مقطع را آموزش می بینند.

گروه ج که به تازگی پذیرش شده اند و کتاب های شرح لمعه، اصول فقه و دروس جنبی مربوط به این مقطع را آموزش می بینند.

ارتباط علمی با دانشجویان

اثر تسلط بیگانگان بر همه شئون و امور این کشور، به خصوص اوضاع فرهنگی آن، شبهات و چالش های مختلفی علیه دین، شریعت و دین مداری پدید آورده است. اما مردم و جوانان غیور و متدین این کشور از غیرت دینی بالایی برخوردار بوده و به سادگی تسلیم این جنگ فرهنگی نابرابر نشده، و دست از باورهای دینی و اعتقادی خود بر نمی دارند و بر حقانیت اسلام و آموزه های قرآنی ایمان راسخ دارند؛ از این رو، نسل جوان و دانشگاهی مشتاقانه در جستجوی مراکز و مدارس دینی، علما و دانشمندان دین مداری هستند که بتوانند به پرسش های گوناگون فلسفی، اعتقادی، فقهی، سیاسی و دینی آنان پاسخ های معقول، مناسب، به روز و منطقی دهند. مرکز فقهی با ایجاد رابطه

علمی با این قشر تشنه و علاقمند و برگزاری کلاس های متعدد، توانسته است با امکانات محدودی که در اختیار دارد، قدم های خوبی در این رابطه بردارد؛ این مرکز تاکنون کلاس های زیر را برگزار نموده است:

الف) آشنایی با تاریخ فلسفه اسلامی و برخی از مفاهیم فلسفی

ب) دوره فشرده عقاید اسلامی، با استفاده از کتاب های:

۱- آموزش عقاید ۲- کلام اسلام

ج) دوره فشرده منطق، با استفاده از کتاب های المنطق مرحوم مظفر و کتاب منطق احمد فرد ملکی چاپ دانشگاه نور.

د) کلام جدید، با محوریت مباحث فایده و لزوم دینداری، کارآمدی دین، قلمرو دین و تجربه دینی، با استفاده از کتاب های: ۱- انتظار بشر از دین ۲- کلام فلسفی ۳- درآمدی بر کلام جدید، ۴- مشمول گرایی، ۵- تجربه و گوهر دین و...

دانشجویانی که در این کلاس ها شرکت نموده اند،
آشنایی خوبی با اندیشه های اسلام پیدا کرده، و پاسخ
بسیاری از پرسش های خود را یافته اند.

اکنون با عنایات خداوند متعال و توسط برخی از
خیرین، زمینی در کابل به مساحت یک هزار متر مربع جهت
ساختمان مرکز فقهی تهیه و انشاء الله در آینده ای نزدیک
احداث ساختمان آن شروع خواهد شد.

مرکز فقهی ائمه اطهار علیهم السلام – سوریه

از دیگر مراکز فقهی ائمه اطهار علیهم السلام، مرکزی
است که در منطقه زینبیه دمشق در کشور سوریه در سال
۱۴۲۶ قمری تاسیس شد. این مرکز با همان اهداف مرکز
فقهی قم تاسیس شده و شکل کلی فعالیت های آن نشأت
گرفته از مرکز قم است. لیکن جهت آشنایی خوانندگان
محترم، اهم فعالیت های مرکز فقهی ائمه اطهار علیهم السلام در
سوریه قبل و پس از ارتحال مرجع فقید به شرح ذیل تقدیم
می شود:

(۱) واحد آموزش

با حضور جمعی از فضلاء زبده و دانش پژوه، دروس رسائل و مکاسب، آیات الاحکام، قواعد فقهیه، شرح تجرید، مقدمات تفسیر و حفظ قرآن و رجال تطبیقی در این مرکز تدریس می گردد.

(۲) واحد پژوهش دانش پژوهان مرکز در پایان هر ترم تحصیلی، درکنار آموزش و یادگیری علوم حوزوی، موظفاند حدود چهل صفحه کار پژوهشی و تحقیقی ارائه نمایند. عناوین برخی از تحقیقات ارائه شده در این مرکز به قرار زیر است:

- ۱- امام سجاد علیه السلام از دیدگاه اهل سنت ۲- احکام ولد الزنا ۳- آراء فقهی مرحوم شیخ طوسی در تفسیر شریف تبیان ۴- طهارت اهل کتاب ۵- تقوا در کتاب و سنت ۶- مغیره بن شعبه در آینه نقد ۷- چه کسی عثمان را به قتل رساند؟ ۸- سمره بن جندب در آینه نقد ۹- ديه زن و مرد ۱۰- نتایج صلح حدیبیه ۱۱- میلاد فاطمه زهرا سلام الله علیها قبل یا بعد از بعثت ۱۳- النص الجلی فی امامه الامام علی علیه السلام ، ۱۴- جرائم یزید الکبری.

۳) تدوین و انتشار کتب

از دیگر فعالیت های مهم این مرکز تدوین و نشر کتب علمی است؛ افزون بر کتاب هایی که در زمان حیات مرجع فقید جهان تشیع حضرت آیت الله العظمی فاضل لنکرانی ^{قدس سره} توسط این مرکز در دمشق چاپ شده ، کتاب های زیر بعد از ارتحال معظم له به چاپ رسیده است:

۱- التلقیح الصناعی (ترجمه کتاب تلقیح مصنوعی)؛
تالیف حضرت مستطاب آیت الله حاج شیخ محمد جواد
فاضل لنکرانی ^{مدظله}

۲- اثبات الوصیه؛ تالیف حجت الاسلام و المسلمین
محمد جعفر طبسی ^{زیدعزه}

هم چنین کتاب های:

۱- حق التالیف،
۲- آیات الاحکام (کتاب خمس) ، که هر دو، تالیف
استاد معظم حاج شیخ محمد جواد فاضل لنکرانی (دامت
افاضاته) هستند، آماده چاپ بوده و به زودی به زیور طبع
آراسته می گردند.

۴) کتابخانه

این مرکز جهت تسهیل مطالعه و تحقیق طلاب و دانش پژوهان اقدام به تاسیس کتابخانه ای مفصل با بیش از ۴۰۰۰۰ جلد کتاب در موضوعات مختلف، در منطقه ی سیده زینت علیها السلام (زینبیه) دمشق نموده که به اعتراف بسیاری از اساتید و طلاب مراجعه کننده یکی از کتابخانه های کم نظیر این منطقه است.

علاوه بر این امور، دفتر حوزه فقه ائمه اطهار علیهم السلام روزانه حدود ۹ ساعت برای مراجعه کنندگان مفتوح است که ضمن پاسخگویی به سوالات مراجعین، هر روز ظهر و شب، نماز جماعت در آن اقامه می شود؛ و هم چنین در اعیاد و وفیات حضرات ائمه معصومین علیهم السلام مراسم مذهبی در این دفتر برگزار می گردد. ضمن آن که از دیگر وظایف این دفتر ارتباط مستقیم با مردم و مبلغین اعزامی به مناطق تبلیغی کشور سوریه می باشد.

دیگر مراکز فقهی

نکته آخر در این بخش که تذکر به آن لازم می باشد، این است که پس از ارتحال مرجع فقید، در کشور مالزی نیز

ساختمانی تهیه شده و مرکز فقهی در آن کشور تقریباً فعال گردیده است و هم‌اکنون که در سومین سالگرد ارتحال آن مرجع بزرگ می‌باشیم بر طبق وصیت ایشان مرکز فقهی لندن از دی‌ماه سال ۱۳۸۸ فعالیت‌های خود را آغاز نموده و جهت اصلی آن ارائه مباحث تحقیقاتی و پژوهش در موضوعات فقهی و دینی است که امروزه دانشگاه‌های معتبر اروپا شدیداً به آن نیازمند می‌باشند.

گروه تخصصی کلام و مذاهب

در حدود ده سال پیش جمعی از فضلاء برای آشنایی بیشتر با اعتقادات شیعی و تبحر در کتب تفسیری، حدیثی، تاریخ و فقهی اهل سنت و سائر مذاهب، گزینش شدند و بحمدالله این گروه پژوهش‌های متعددی را در این زمینه از خود ارائه داده‌اند که برخی از آنان عبارتند از: پژوهشی در حدیث سلسله‌الذهب - پژوهش در اذان پیامبر صلی الله علیه و آله وسلم - تحقیقی در صحابه پیامبر که معتقد به ولایت علی ابن ابی طالب علیه‌السلام بودند و... در همین راستا کتابخانه‌ای بزرگ تخصصی تشکیل و هر هفته نیز کلاس‌های عمومی پاسخ به شبهات وهابیت و بهائیت با استفاده از اساتید مجرب در محل دفتر آن مرجع فقید برگزار می‌گردد.

بخش دوم

دفاتر و بخش فرسنگی

مراجع عظام تقلید مرزداران، سنگربانان و حافظان کیان اسلام و تشیع هستند؛ و به مصداق روایت شریف، با رفتن هر یک از آن بزرگواران خلأیی به وجود می‌آید که جبران پذیر نیست؛ چرا که آن بزرگان، منشا خدمات ارزشمند به اسلام و مسلمین هستند. از جمله خدماتی که مرحوم آیت الله العظمی فاضل لنکرانی ^{قدس سره} داشته اند، ایجاد دفاتر و مراکزی در شهرهای مختلف ایران و بعضی از کشورهای خارج است که به امور مربوط مراجعان و شرعی مقلدان و مومنان رسیدگی کنند. در ادامه به اهم فعالیت های دفاتر معظم له پس از ارتحال ایشان اشاره می شود:

دفتر قم

مهم ترین فعالیت های دفتر معظم له در قم بدین شرح است:

۱- پاسخ به سوالات: پس از ارتحال آن مرجع عالیقدر مردم متدین و مقلدان آن حضرت هم چنان به دفتر معظم له در قم مراجعه می نمودند بر همین اساس، بحمد الله دفتر قم نسبت به پاسخگویی به سوالات شرعی و اعتقادی مقلدان

آن مرحوم فعال بوده و همچون گذشته استفتائات و سوالات مراجعه کنندگان پاسخ داده می شود.

۲- برگزاری مجالس مذهبی: با توجه به وصیت آن مرجع عالیقدر در خصوص برگزاری مراسم روضه در روزهای جمعه و دهه اول محرم و ایام فاطمیه در دفتر قم که به عنوان حسینیه نیز می باشد، مجالس و مراسم عزاداری و اعیاد در مناسب های مربوط به ائمه اطهار علیهم السلام در این دفتر هم چنان برگزار می گردد.

۳- ارتباط با ائمه جماعات و روحانیون از دیگر مواردی است که پس از ارتحال آن مرجع عالیقدر هم چنان مشهود است.

دفاتر تهران

در شهر تهران دو دفتر برای رسیدگی به امور مراجعان اختصاص یافته بود که با رحلت مرجع عالیقدر تصمیم بر تعطیلی این دو دفتر بود؛ ولی به خاطر عواملی چون بقای بر تقلید بسیاری از مقلدان ایشان و تقاضای مردم متدین تهران و جمع کثیری از روحانیون، این دو دفتر تعطیل نشده و هم

چنان به فعالیت خویش ادامه می‌دهند. برخی از فعالیت های دفتر آن مرجع فقید بدین شرح است:

۱- پاسخ گویی به احکام شرعی: همه روزه سوالات مختلف در زمینه مسائل شرعی و اعتقادی به این دفتر می‌رسد که توسط کارشناسان به دو طریق حضوری و تلفنی پاسخ داده می‌شود. در هر روز به طور متوسط ۱۲۰۰ تماس تلفنی با دفتر گرفته می‌شود که به تمامی سوالات پاسخ داده می‌شود. لازم به ذکر است که این دفتر دارای هشت خط تلفن است که یک خط آن مربوط به واحد خواهران این دفتر است تا خانم ها مسائل شان را از این واحد پرسیده و جواب دریافت کنند.

۲- مشاوره: از دیگر فعالیت های مهم این دفتر، راهنمایی و مشاوره های مذهبی و خانوادگی به مراجعان است؛ به طوری که در بعضی مواقع باعث رفع مشکلات و به هم نخوردن زندگی افراد شده است.

۳- تشریف به اسلام: از افتخارات این دفتر آن است که افرادی که مایل به تشریف به اسلام هستند با این دفتر تماس گرفته وقت می‌گیرند و با مدرک لازم در موعد مقرر برای

تشرّف به دین مبین اسلام به دفتر مراجعه می کنند، پس از سوال از انگیزه های شخص جهت تشرّف به دین اسلام، مقداری در مورد دین اسلام و ویژگی ها و شرایط آن با فرد صحبت می شود و پس از آن شخص به شهادتین و شهادت به ولایت ائمه اطهار علیهم السلام از امیر المومنین علیه السلام تا امام زمان عجل الله تعالی فرجه الشریف اقرار می نماید. در نهایت برگه ای به عنوان گواهی به این افراد داده شده و یک برگ نیز در دفتر نگه داری می شود.

تعداد کل افرادی که به دین اسلام مشرف شده اند، ۱۶۹ نفر است که ۱۲۱ نفر آقا و ۴۸ نفر خانم هستند بعد از ارتحال مرجع عالیقدر نیز ۳۱ نفر آقا و ۷ نفر خانم (در مجموع ۳۸ نفر) به دین اسلام مشرف شده اند.

البته این ارقام مربوط به مواردی است که پرونده آنها کاملاً در دفتر مضبوط است و گونه تعداد تشرّف یافتگان به مراتب بیشتر از این آمار است.

۴- تشکیل جلسه درس خارج: مدت ها بود که تشکیل درس خارج مد نظر آیت الله حاج شیخ محمد جواد فاضل بود تا این که از تاریخ ۸۷/۱۲/۱۴ این تصمیم عملی گردید؛

و روزهای چهارشنبه و پنج‌شنبه‌ی هر هفته، در ساعت ۷ تا ۸ صبح، جلسه درس خارج فقه در دفتر برگزار می‌گردد و نیز در دفتر واقع در میدان قیام هر روز درس‌های متعدد سطوح از قبیل شرح لمعه و رسائل و مکاسب و خارج فقه و اصول برگزار می‌گردد و بیش از یکصد طلبه حضور پیدا می‌کنند.

۵- جلسات مذهبی: در ایام سال هر صبح پنج‌شنبه مراسم و مجلس وعظ در دفتر برگزار می‌گردد؛ و معمولاً یکی از وعاظ محترم و یکی از مداحین اهل بیت علیهم‌السلام مستمعین را که اکثراً از علما و روحانیون هستند، به فیض می‌رسانند غیر از مراسم فوق در ماه مبارک رمضان نیز هر شب این مجالس برقرار است و هم‌چنین در ایام فاطمیه به مدت سه روز و ایام محرم و صفر تقریباً حدود بیست روز مراسم و مجالس عزاداری در دفتر برگزار می‌گردد.

۶- مسابقات: مسابقاتی که در قم به عنوان هفت آسمان جوانی و دیگر موارد مطرح می‌شود، به تهران فرستاده شده و توسط این دفتر در سطح تهران پخش و توزیع می‌گردد؛ در بعضی موارد نیز توسط دفتر تهران مراسم قرعه‌کشی و اهدای جوایز انجام می‌شود.

۷- اهدای کتاب: در طول سال تعدادی از کتابهایی که توسط مرکز فقهی ائمه اطهار علیهم السلام انتشار یافته به تهران ارسال می شود توسط این دفتر به علما و روحانیون اهدا می گردد.

۸- دوره تربیت استاد احکام: با توجه به نیاز مبرم مراکز مختلف حوزوی و غیر حوزوی به استاد احکام، پس از ارتحال مرجع فقید جدیداً این دوره تاسیس شده است. در این دوره، از بین طلابی که پایه هشتم حوزه را تمام کرده اند، ثبت نام به عمل می آید و پس از قبول در آزمون ورودی و مصاحبه، به محل های مورد نیاز اعزام می شوند.

دفتر مشهد مقدس

در دفتر مشهد مقدس بر حسب وصیت آن مرجع عالیقدر باید در روزهای پنج شنبه در جوار قبر علی بن موسی الرضا علیه آلاف التحیه و الثناء مجلس روضه برگزار شود. از این جهت آن دفتر همچنان دائر است و علاوه بر برگزاری عزاداری در مناسبت های مذهبی به سوالات شرعی مردم پاسخ می دهد.

سایر دفاتر

سایر دفاتر مرجع فقید که در شهرهای کرج، تبریز، اهواز و نیشابور وجود دارند نیز بنا به درخواست مردم متدین و مقلدان آن مرحوم هم چنان، به فعالیت های خود ادامه می دهند؛ و علاوه بر پاسخ گویی به مسائل شرعی مراجعین، از این دفاتر به عنوان محل برگزاری دروس حوزوی استفاده می شود تا طلاب و فضلاء با استعداد به رشد و بالندگی رسیده و به جامعه و مومنان خدمت نمایند.

دفتر معظم له در مسکو نیز به درخواست شیعیان تاکنون فعال بوده و آیت الله جناب آقای خدایی در این دفتر حضور جدی و فعال دارند و به امور شیعیان و مراجعین رسیدگی می نمایند؛ و الحمدلله ایشان در آن کشور آثار فراوان و مفیدی را در میان شیعیان از خود به جای گذاشته اند.

بخش فرهنگی

در سه دهه پس از انقلاب اسلامی برای نخستین بار بخش فرهنگی در دفتر مرجع عالیقدر جهان تشیع حضرت آیت الله العظمی فاضل لنکرانی ^{قدس سره الشریف} دایر گردید، این امر نشانه درایت و بیداری آن مرد الهی بود که علاوه بر وظایف سنگین مرجعیت به فرهنگ مردم به ویژه نسل جوان اهتمام ویژه‌ای داشت.

الف) با توجه به اینکه بعد از انقلاب اسلامی، عالم کفر نسبت به مکتب تشیع حساسیت خاصی نشان داد و در داخل و خارج از کشور ده‌ها توطئه بر علیه اسلام و صدها شبهه در ذهن مردم و به ویژه نسل جوان به وجود آورد لازم بود تا از متن حوزه‌های علمیه تعدادی از طلاب و فضلاء تحت تعلیم و تربیت ویژه کلامی قرار گرفته تا درمقابل شبهات و دفاع از حریم اهل بیت ^{علیهم السلام} آماده باشند.

حسب الامر آن مرجع فقید پس از تأسیس بخش فرهنگی یکی از وظایف این بخش ثبت نام از طلاب مستعد حوزه علمیه برای یک دوره آموزشی تخصصی کلامی بود که قریب به یک دهه این امر مهم زیر نظر اساتید برجسته همچون حضرت آیت الله حاج شیخ نجم الدین طوسی ادامه داشته و این گروه به عنوان یکی از بهترین گروه مبلغین در حوزه علمیه قم در ایام تبلیغی ماه مبارک رمضان، محرم،

صفر و فاطمیه در مناطق آسیب‌پذیر کشور درخشانند و پس از ارتحال آن زعیم حوزه علمیه فعالیت‌های این گروه زیر نظر خلف صالح ایشان حضرت آیت الله حاج شیخ محمد جواد فاضل لنکرانی^{مدظله} ادامه دارد.

ب) یکی از وظایف مهم بخش فرهنگی ایجاد ارتباط با مساجد، حسینیه‌ها و مراکز فرهنگی از طریق پخش و توزیع کتاب‌های دینی، قرآن کریم، مفاتیح و نهج البلاغه و سایر کتاب‌های دیگر بوده است.

از جمله فعالیت‌های فرهنگی برگزاری مسابقات است که در سال دو نوبت، کتاب‌های متنوعی از قبیل هفت آسمان جوانی شماره‌های ۱ و ۲ و ۳ و ۴ و ۵ در تیراژ ۶۵۰/۰۰۰ جلد و کتاب جلوه‌های عاشورا با موضوعات ترویج فرهنگ نهضت حضرت سیدالشهدا^{علیه السلام} برای محرم و صفر شماره‌های ۱ و ۲ و ۳ و ۴ و ۵ در تیراژ ۶۵۰/۰۰۰ جلد چاپ که عموم آن‌ها به صورت مسابقه و رایگان، متجاوز از پنج‌هزار مسجد، هیأت‌ها، کانون‌های مذهبی در هر سال پخش می‌گردد که در تابستان سال ۱۳۸۷ حسب نیاز جامعه و عنایت ویژه‌ای که آن مرجع فقید نسبت به ترویج فرهنگ حجاب داشته جزوه پرسمان حجاب‌شناسی در تیراژ ۲۰۰/۰۰۰ جلد با مقدمه استاد معظم حضرت آیت الله حاج شیخ محمد جواد فاضل لنکرانی^{مدظله} چاپ و در استان تهران در غالب مسابقه و به صورت رایگان پخش گردید.

برگزاری مسابقات علاوه بر ایران در کشورهای افغانستان، آذربایجان نیز ادامه دارد.

بعد از ارتحال آن مرجع فقیه کما فی السابغ برگزاری مسابقات ادامه دارد.

پ) یکی از وظایف مهم بخش فرهنگی در زمان حیات آن مرجع و پس از آن محرومیت زدائی از مناطق محروم کشور بوده است که در این راستا ده‌ها مسجد، حسینیه، خانه عالم، مرکز بهداشت و حمام عمومی، ساخته یا تعمیر و مورد بهره‌برداری قرار گرفته است. در مناسبت‌های مهم و اعیاد اسلامی سال جاری به ویژه عید غدیر همه سال از سوی بخش فرهنگی پوشاک، مواد خوراکی، کفش در مناطق محروم استان‌های کرمان، سیستان بلوچستان و هرمزگان پخش خواهد شد.

همچنین یکی از فعالیت‌های مهم بخش فرهنگی دفتر در حوادث غیر مترقبه کشور مانند زلزله رشت، قزوین و بم بوده است که علاوه بر اعزام هیأتی از سوی آن مرجع عظیم‌الشان جهت دلجویی و تفقد از خانواده‌های آسیب‌دیده، کمک‌های مادی و جنسی به عموم آسیب‌دیدگان به صورت حضوری رسانده شده است.

در ایام محرم و صفر و همچنین فاطمیه هیأتی از سوی دفتر معظم‌له در مجالس و تکایا شرکت و به دسته‌جات

جهت هرچه با شکوه‌تر نمودن عزاداری توجه خاصی
می‌شود.

از دیگر فعالیت‌های که پس از رحلت معظم له صورت پذیرفته، اقدامات مربوط به امور مالی و ساختمان عظیم مرکز فقهی ائمه اطهار علیهم السلام در قم است.

الف) امور مالی

جهت اطلاع، برخی از مهم ترین اقدامات صورت گرفته مالی توسط بیت معظم مرجع عالیقدر بدین شرح است:

۱) پرداخت شهریه به طلاب حوزه علمیه

در حوزه علمیه قم، تاکنون که سه سال از رحلت آن مرجع بزرگ سپری شده است، هر ماه شهریه طلاب و فضلا پرداخت شده و این امر تا کنون در تاریخ مرجعیت سابقه نداشته است و به لطف خداوند برگ افتخاری در تاریخ روحانیت و مرجعیت گردیده است؛ هم چنین شهریه طلاب کشور آذربایجان نیز هر ماهه پرداخته شده است.

درحوزه علمیه مشهد مقدس نیز شهریه معظم له به طلاب و فضلا، به صورت یک ماه در میان پرداخت می‌شود.

۲) پرداخت کمک هزینه تحصیلی

همان گونه که بیان شد، طلاب و فضلاء بسیار در مراکز فقهی ائمه اطهار علیهم السلام واقع در قم، مشهد، کرج، تبریز،

تهران ، سوریه ، و افغانستان به تحصیل مشغول هستند که به آنان نیز ماهانه کمک هزینه تحصیلی پرداخت شده و می شود. هم چنین طلاب و فضایی که در بخش تربیت محقق مذاهب مشغول به آموزش و فعالیت هستند نیز ماهانه شهریه دریافت داشته اند.

۳) پرداخت نماز و روزه استیجاری

پس از ارتحال مرجع بزرگ شیعیان حضرت آیت الله العظمی فاضل لنکرانی ^{قدس سره} مبالغ فراوانی به عنوان نمازه و روزه استیجاری که به این دفتر جهت انجام ارجاع شده بود، باقی ماند؛ که بحمد الله همه آن مبالغ به اشخاص و مراجعین پرداخت شده است که متکفل این امر شوند.

ب) ساختمان عظیم مرکز فقهی ائمه اطهار ^{علیهم السلام} قم

از آثار ماندگار آن مرجع فقید احداث ساختمان عظیم مرکز فقهی ائمه اطهار ^{علیهم السلام} در میدان معلم شهر مقدس قم است. به هنگام ارتحال آن مرجع وارسته، حدود پنجاه درصد از کارهای ساختمانی این مجتمع انجام گرفته بود؛ اما در طول سه سالی که از ارتحال آن مرجع می گذرد، به همت سه تن از مومنان و مقلدان آن مرجع فقید عملیات

عمرانی و ساختمانی در حدود ۳۰۰۰۰ متر مربع زیر بنا این مرکز به کار خود ادامه داده و بحمدالله تاکنون کارهای ساختمانی آن به اتمام رسیده است که انشاء الله بعد از تجهیز و آماده سازی آن در نیمه شعبان سال ۱۳۸۹ به بهره برداری خواهد رسید. در ساخت این مرکز عظیم حوزوی از هیچ گونه بودجه دولتی استفاده نشده است و تمام آن از وجوه شرعیه و کمک‌های مردمی بوده است.

در خاتمه به روح ملکوتی همه مراجع فقید خصوصاً امام راحل و آیت الله العظمی فاضل لنکرانی ^{قدس سره} درود می فرستیم و امیدواریم امانتدار خوبی برای فقهای گذشته باشیم و بتوانیم فقه اصیل اسلامی و فقاہت رصین جواهری را به نسل امروز و نسل های آینده بیاموزیم. انشاء الله

والسلام علیکم و رحمت الله و برکاته

مؤمنین می توانند جهت پاسخگویی به مسائل شرعیه و حل مشکلات دینی با دفتر حضرت آیه الله العظمی فاضل لنکرانی مدیر بخش استفتائات تماس حاصل فرمایند.

- قم - سه راه بازار - جنب پاساژ موسی ابن جعفر (ع)
تلفن: ۷۷۱۷۸۷۲ - ۷۷۱۷۸۷۱ - ۷۷۰۶۰۴۰ - ۷۷۰۶۰۴۰
۷۷۲۰۵۰۰ (۰۲۵۱) فاکس: ۷۷۲۳۰۹۸ (۰۲۵۱)
- تهران - میدان قیام - بلوار قیام بعد از مسجد حوری
- تهران - پاسداران - نگارستان دوم (شهید کاشیها)
تلفن: ۲۲۸۴۳۹۶۵ - ۳۳۱۳۷۶۷۷ - ۳۳۱۲۶۵۵۵ - ۳۳۵۶۴۳۶ (۰۲۱)
- مشهد - خیابان خسروی نو - روبروی سه راه ترمه
تلفن: ۲۲۲۰۳۴۲ - ۲۲۵۸۹۱۶ (۰۵۱۱)
- نیشابور - خیابان فردوسی - جنوبی ۱۷
تلفن: ۲۲۱۶۴۴۱ - ۳ (۰۵۱۱)
- کرج - میدان شهداء - خیابان مظاهری - کوی آل علی
پلاک ۳۰ - تلفن: ۲۲۳۸۸۸۸ - ۲۲۴۹۹۳۳ - ۲۲۲۹۹۸۸ - ۲۲۲۶۸۶۸ (۰۲۶۱)
- اهواز - خیابان شهید خوانساری - فردوسی - نبش
خیابان کافی تلفن: ۲۲۳۲۷۲۷ - ۳۰ (۰۶۱۱)
- تبریز - تلفن: ۵۲۳۸۵۹۶ - ۵۲۳۸۸۷۴ (۰۴۱۱)

باقیات الصالحات

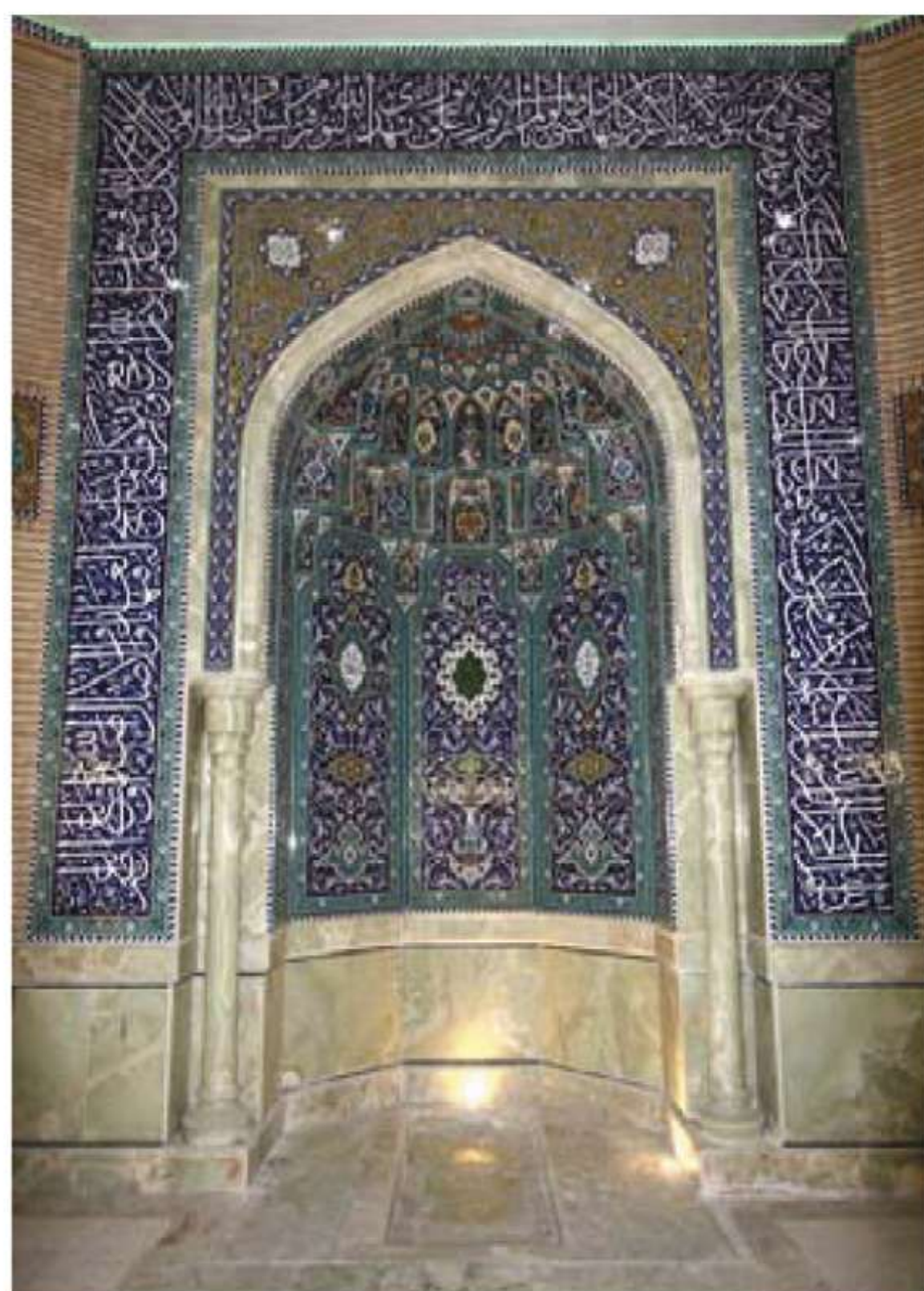

باقیات الصالحات

باقیات الصالحات

باقیات الصالحات

